

USAID
აშშის ეროვნული სამსიღაო

Global Compact
Network Georgia

საქართველო-კორდო ლიალოგის გენერაცია საქართველოს პარლამენტის

საქართველოს პარლამენტში კერძო სექტორთან დაალიოგის ინსტიტუციურ დონეზე გამყარება და საჯარო-კერძო დიალოგის მექანიზმის სტრუქტურიზებულად გამოყენება ხელს უწყობს სექტორთან თანამშრომლობის უფრო თანმიმდევრული და ეფექტური პროცესის დაწერგვას.

საჯარო-კერძო დიალოგი თანაბრად არის მნიშვნელოვანი პოლიტიკის შემუშავებისა და რეფორმების

განხორციელების ყველა ეტაპზე, მათ შორის პრობლემის იდენტიფიცირების, ანალიზის, საკანონმდებლო დონეზე გადაჭრის; რეფორმების განხორციელების, ზეგავლენის მონიტორინგისა და შეფასების ეტაპზებზე. დიალოგის პროცესის გამჭვირვალობა და სჯაროობა კი მაღალ ლეგიტიმუბის ანიჭებს საკანონმდებლო თუ საზღადამხედველო საქმიანობის ფარგლებში პარლამენტის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებს.

საჯარო-კერძო დიალოგი არის საჯარო პოლიტიკის შემუშავებისას საჯარო და კერძო სექტორებს შორის სტრუქტურიზებული და თანმიმდევრული თანამშრომლობის პროცესი, რომლის მიზანია პოლიტიკის საკითხების მოკვლევა-დიაგნოსტიკა, პრობლემების გადაჭრის გზების ძიება, კონკრეტული რეფორმების განხილვა და მათზე შეთანხმება, ასევე, ნდობაზე დაფუძნებული გრძელვადიანი პარტნიორობის ჩამოყალიბება.

რა მნიშვნელობა აქვს საკარო-კერძო დიალოგის კლატვორის გამოყენებას საკანონის დამტკიცების სახით?

საჯარო-კერძო დიალოგი კიდევ ერთი დამატებითი და ქმედითი მექანიზმია პარლამენტისთვის, რომლის ფორმალიზებული სახით გამოყენების შემთხვევაში, კერძო სექტორთან თანმიმდევრული, ღია და გამჭვირვალე დისკუსიისა და კონსულტაციის პლატფორმა შეიქმნება.

პარლამენტის საჯარო-კერძო დიალოგის ფორმალიზებული, პლატფორმის სახით ორგანიზების საჭიროება შესაძლოა განისაზღვროს ერთი ან რამდენიმე კომიტეტის მიერ ერთობლივად (პროგრამული მიდგომა), მომდინარეობდეს კერძო სექტორიდან ან რომელიმე სხვა კგუფიდან (რეაგირება საჭიროებაზე) ან/და იყოს პარლამენტისა და კერძო სექტორის (ან სხვა ინტერესთა კგუფების) ერთობლივი ინიციატივა (ურთიერთთანამშრომლობის შედეგი).

საპარლამენტო კომიტეტის საქმიანობის პროცესში საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმა შეიძლება გამოყენებულ იქნას როგორც პრობლემური თემის განსახილველად (სექტორული, დარგობრივი), ისე კანონმდებლების სტანდარტული საპარლამენტო წესით განხილვის პროცესში (საკომიტეტო მოსმენების პარალელურად).

აღმასრულებელ დონეზე განხორციელებული ფართო საზოგადოებრივი დისკუსია და თემატური მსჯელობები არ გამორიცხავს საჯარო და კერძო სექტორებს შორის დამატებითი დიალოგის აუცილებლობას, როდესაც კანონმდებლებსა თუ რეფორმის პაკეტზე მუშაობა აღმასრულებლივან საკანონმდებლო ორგანოში გადაინაცვლება.

საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის ამოქმედება ცალსახაბა მნიშვნელოვანია პარლამენტის (კომიტეტები, დებუტატები) მიერ იდენტიფიცირებულ პრობლემებსა თუ ინიციატებულ კანონპროექტებზე, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც კომპლექსური საკითხების ეფექტური გადასაწყვეტად მხოლოდ ერთი მხარის რესურსი საკმარისი არ არის. რაც უფრო ადრეულ ერაშე აამოქმედებს პარლამენტი ინკლუზიურობასა და ღიაობაზე დაფუძნებული დიალოგის პლატფორმას, მით უფრო ამაღლდება მხარეებს შორის ნდობა და ურთიერთგაცება და მით შეტყობინებულ იყენება საბოლოო ჯამში ნებისმიერ ინიციატივას და მიღებულ კანონმდებლობას.

რა მნიშვნელობა აქვს საკარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის გამოყენებას საზედამხედველო საქმიანობის?

საზღვანო კერძო დიალოგის მექანიზმი ახლოს დგას პარლამენტის მიერ უკვე გამოყენებულ თასზე საზღვანო მექანიზმთა ან: თემატური მოკვლევა, თემატური მომსხვენებელი, რეგულირების შეგავლენის შეფასება და ნორმატიული აქტების აღსრულების კონტროლი, თუმცა, მთავარი განმასხვავებელი ისაა, რომ დიალოგი თავისი არსით არის მონაწილეობასა და ინკლუზიურობაზე დაფუძნებული პროცესი, რომელიც აერთიანებს დაინტერესებული მხარეების ფართო სპექტრს კომპლექსური საკითხებისა და პრობლემების

იდენტიფიცირების (დიაგნოსტიკურების), მათი მოკვლევის, შესწავლისა და გადატარის გზების ძიების მიზნით. ეს პროცესი, თავის მხრივ, ემსახურება საჯარო და კერძო სექტორის წარმომადგენლებს შორის ნდობის ჩამოყალიბებას, ფართო კონსენსუსისა და საზოგადოებრივი თანხმობის (ლეგიტიმაციის) მიღწევას და რეფორმების განხორციელების ხელშეწყობას, მონიტორინგისა და შეფასების ჩათვლით. მნიშვნელოვანია, რომ საჯარო-კერძო დიალოგი წარიმართოს კოორდინირებულად სხვა უწყებებთან, რათა თავიდან იქნას აცილებული დუბლირებები, მათ შორის დიალოგის სხვა ფორმატებთან.

რა ფორმით არის რეპოვენდირებული პარლამენტი საკარო-კერძო დიალოგის ორგანიზება?

საჯარო-კერძო დიალოგის ინიციატივისა და წყებამდე საპარლამენტო კომიტეტმა უნდა განსაზღვროს, თუ რამდენად დგას დიალოგის ორგანიზების საჭიროება, რა პოტენციური გავლენა შეიძლება იქონიოს მან მიღებულ გადაწყვეტილებაზე და წინასწარ უნდა შეაფასოს, რამდენად არის დიალოგში ჩართვის მშაობა როგორც პარლამენტის, ისე კერძო სექტორის მხრიდან.

მას შემდეგ, რაც პარლამენტის კომიტეტი განსაზღვრავს კონკრეტულ საკითხთან დაკავშირებით საჯარო-კერძო დიალოგის საჭიროებას და დაადგენს დიალოგში ჩართვის მშაობას როგორც პარლამენტის, ისე კერძო სექტორის მხრიდან, რეკომენდებულია, რომ კომიტეტმა ფორმალიზებული სახით ჩამოყალიბოს შიდა ინსტიტუციური სტრუქტურა - საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმა, გაანაწილოს როლები და განსაზღვროს ვიწრო-თემატური ან ვიწრო-სექტორული სამუშაო ჯგუფები (საჭიროების მიხედვით) პარლამენტის შესაბამისი წევრების მონაწილეობით. ეს სტრუქტურა შესაძლოა სტანდარტად იქცეს ყველა მომდევნო საჯარო-კერძო დიალოგს პრიოცესში, თუმცა, გასათვალისწინებელი იქნება იმ მომენტისთვის არსებული კონტექსტი. პლატფორმის საკოორდინაციო სამდივნოში კოორდინატორის რილი შესაძლოა დაეკისროს კომიტეტის აპარატის უფროსს ან რომელიმე

თანამშრომელს (თუმციმ მიხედვით), რომელიც კოორდინაციას გაუწევს დიალოგის პროცესს მთელი ციკლის განმავლობაში და პასუხისმგებელი იქნება როგორც შიდა, ისე გარე კომუნიკაციაზე დიალოგში მონაწილე მხარეებთან. სტრუქტურის განსაზღვრის შემდეგ იწყება საჯარო-კერძო დიალოგის მოსამზადებელი ფაზა.

პარლამენტის კომიტეტი
საჭარო-კერძო დიალოგის ინიციატორი

სატარო-კერძო დიალოგის პლატფორმა

როგორ უნდა მოხდეს დაინტერესებული მხარეების
იდენტიფიცირება და პერძო სექტორის
წარმოებაშეცვლა?

საპარლამენტო კომიტეტის მიერ საჯარო-კერძო დიალოგის პლატფორმის ფარგლებში დაინტერესებული მხარეების ჩართვა უნდა ხდებოდეს გამჭვირვალედ და მათი შერჩევა უნდა ემსახურებოდეს დიალოგის მიზნებს. შიდა დაინტერესებულ მხარეებში მოიაზრება ყველა ის პირი, კვლეული და ორგანიზაცია, რომელსაც დიალოგის თემასთან, საკითხთან თუ რეფორმასთან მიმართებით სპეციალური ინტერესი აქვს. ყველა სხვა კვლეული გარე მიზნობრივ აუდიტორიაში მოიაზრება, მათი ინფორმირებისა და ჩართულობის ხარისხს კი განსაზღვრავს მათი ინტერესები და გავლენა პროცესებზე.

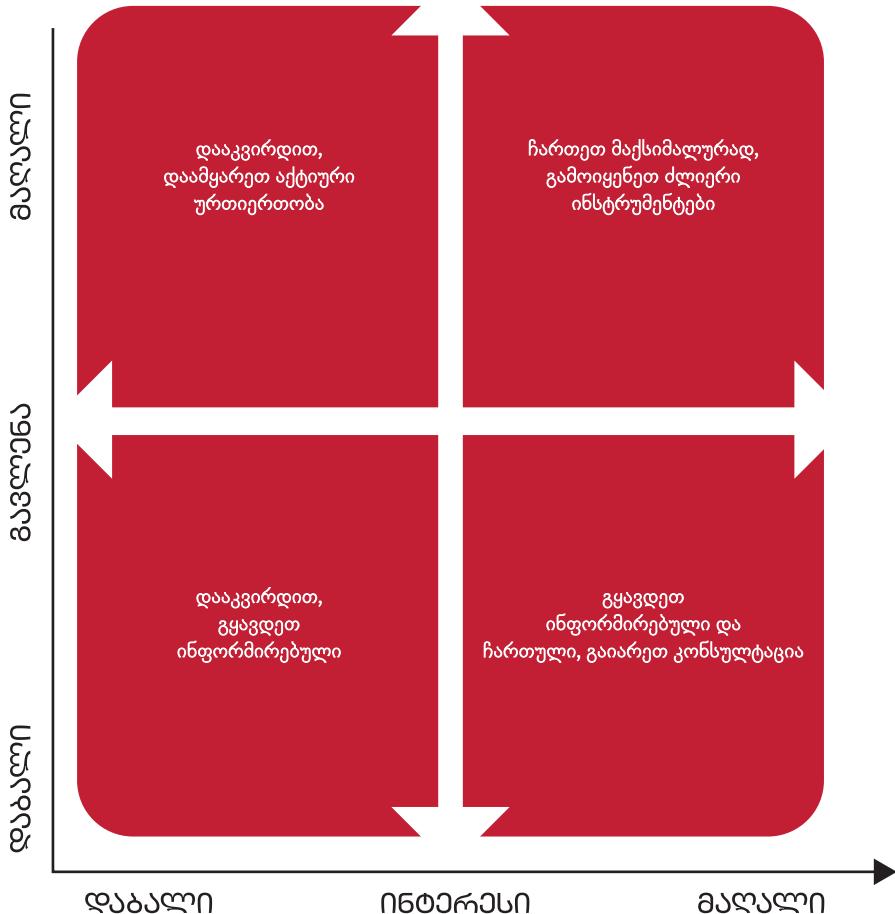
ფართო საზოგადოებრივი კონსენსუსისა და
საკითხის/პრობლემის/რეფორმის მიმართ პატიტიური
განწყობების შექმნისთვის კრიტიკულად მნიშვნელოვანია
კომიტეტის მიერ ღია, თანმიმდევრული და შედეგების
ორიენტირებული კომუნიკაციის წარმოება. კომუნიკაციის
ნაკლებობა, როგორც შიდა ისე გარე დაინტერესებულ
მხარეებთან, არსებითად აზიანებს საჯარო-კერძო
დიალოგის პროცესს. შიდა და გარე დაინტერესებულ
მხარეებთან თანმიმდევრული და რეგულარული
კომუნიკაციისთვის რეკომენდებულია დიალოგის
კომუნიკაციის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის
შემუშავება დაიალოგის მისამართის დამატებით
დამატებით.

საჯარო-კერძო დიალოგში კერძო სექტორის
წარმომადგენლების შერჩევისას ყურადღება უნდა მიექცეს

საჯარო-კურძო დიალოგის პროცესში მნიშვნელოვანია ყველა იმ დანტერესებული მარის წინასწარ ინფორმაციება, ვისტერ შეიძლება ზეგავლენა მოახდინოს შემოთავაზებულმა ცვლილებებმა, რეფორმამ თუ ახალგა რეგულარიამ. თუმცა, კომუნიკაციის ფორმები

განსხვავდება მხარეების ინტერესისა და გავლენის ხარისხის მიხედვით - რაც უფრო მაღალია ინტერესი და გავლენა, მით მეტად არის საჭირო ამ მხარეების ჩართულობა და მათთან მჭიდრო კომუნიკაცია, კოორდინაცია და კონსულტაციები. ამის საბირისპიროდ, დაბალი ინტერესის და გავლენის შემთხვევაში, საჭიროა მხოლოდ დაკვირვება და ჯგუფის ინფორმირება, რომ არ მოხდეს მათი დისკრიმინაცია და გამორიცხვა.

პოლიტიკური ფორმები

საჭარო-კერძო დიალოგში მონაწილეობა კერძო სექტორს პარლამენტის წევრებთან, აღმასრულებელი ხელისუფლების გადაწყვეტილების მიმღებ პირებთან თანამშრომლობის, პოზიციების შეჯერებისა და კონსენსუსის მიღწევის შესაძლებლობას აძლევს. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია, რომ კერძო სექტორის წარმომადგენლების და მათი სპიკერების შერჩევის კრიტერიუმები იყოს საჭარო და პროცესში ჩართვის თანაბარ შესაძლებლობებს აძლევდეს ყველა პოტენციურ პარტნიორს.

როგორ უდაბა განხორციელდეს დიალოგის მონიტორინგი და შეფასება?

საპარლამენტო კომიტეტის მიერ საჯარო-კერძო დიალოგის მართვის, პროცესის მონიტორინგისა და შეფასების შეფასების შერჩევული ინსტრუმენტი უნდა იყოს მოქნილი, მარტივი და ადვილად გამოყენებადი, მონიტორინგისა და შეფასებისთვის მნიშვნელოვანია, მკაფიოდ განსაზღვროს დალოგის მიზნებისა და ამოცანების, ასევე, მოსალოდნელი აქტივობების განხორციელების ვადები. მონიტორინგის პასუხისმგებლობა შესაბამისად უნდა გადანაწილდეს დიალოგის მონაწილე მხარეებს შორის. მონიტორინგი მოიცავს ასევე საკითხის სტატუსის შემოწმებასაც. დიალოგის მონაწილეებს შორის შესაძლოა განსაზღვროს პირთა წრე, რომლებიც დააკვირდებიან იმას, თუ რამდენად აღწევს დაგეგმილ მიზნებს

შეთანხმებული და დამტკიცებული საკითხები წინასწარ დადგენილ ვადებში.

საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესის შეფასება მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ პლატფორმის ეფექტუაციონურობის გასაზომად, არამედ შემდგომი პროცესების დაგეგმვისთვისაც. ამიტომ რეკომენდირებულია, რომ საპარლამენტო კომიტეტმა მოახდინოს არამხოლოდ საბოლოო შედეგის შეფასება, არამედ დიალოგის ფარგლებში დაგეგმილი აქტივობების შეფასებაც, რაც დაეხმარება დიალოგში მონაწილე მხარეებს, განსაკუთრებით კი, ინიციატორ მხარეს, შეაფასოს შემდეგ:

რამდენად არის მიღწეული დასახული მიზნები შეფასების ეთაპისთვის

რამდენად ეფუძნიანია ჩართულობისა და კომუნიკაციის გამოყენებული მიერანიგები

რამდენად ხელმისაწვდომია ჩართულობის ფორმები და ინსტრუმენტები ყველა დაინტერესის საკითხის თანაბარი და ინკლუზიური მონაცილეობისთვის

არის თუ არა ჩართულობა წარმომადგენლობითი და მონაცილეობს თუ არა დიალოგში საციფრო ეზაკეტი იღენდიფიცირებული ყველა ორგანიზაცია, პირი და ჯგუფი

არის თუ არა შეფასების ეთაპები მიღწეული შედეგები დამაკმაყოფილებელი და რა კომენტარი და შენიშვნები აქვთ დაინტერესის მხარეებს პროცესთან მიმართებით

რამდენად არის დაცული ღიაობის და გამჭვირვალობის პრინციპი

საპარლისი თუ არა ის ადამიანური და ფინანსური რესურსები, რაც განსაზღვრა დიალოგის დაგეგმვის საწყის ეთაპები

შენიშვნა: ამ ბროშურის მომზადება შესაძლებელი გახდა ამერიკელი ხალხის მიერ USAID-ის მეშვეობით გაწეული დახმარების შედეგად. ბროშურაში გამოთქმული მოსაზრებები შეიძლება არ ემთხვეოდეს აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს ან აშშ-ს მთავრობის პოზიციას.

საკარო-პერძო დიალოგის მდგრადიობის უზრუნველყოფის რა ფორმები არის რაკომენდირებული?

→ მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოს პარლამენტმა შექმნას და დანერგოს ისეთი ინსტიტუციური მოდელი, რომელიც მისი ორგანიზაციული სტრუქტურისთვის, ასევე ზოგადი პოლიტიკურ-ეკონომიკური კონტექსტისთვის არის მართებული. როგორი ფორმითაც არ უნდა ჩამოყალიბდეს საკარო-კერძო დიალოგის პლატფორმა, მნიშვნელოვანია, რომ მან ხელი შეუწყოს საკარო და კერძო სექტორებს შორის ნდობის ჩამოყალიბებას, პარტნიორული ურთიერთობების გაღრმავებას და საკარო პოლიტიკის საკითხებზე ღია და გამჭვირვალე დიალოგის წარმართვას.

→ ფინანსურირებული პლატფორმის შექმნით (მაგალითად, კომიტეტან არსებული ან პარლამენტის მუდმივიქმედი საკონსულტაციო საბჭო) შექმნა აღმასთობა იმისა, რომ პარლამენტის მიერ ინიცირებულ საჯარო-კერძო დიალოგის პროცესს ექნება მეტი სანდოობა, იქნება განგრძობითი და უკეთ ინტეგრირებული მის ინსტიტუციურ მოწყობასთან. თანმიმდევრულობისთვის მნიშვნელოვანია, რომ შეიქმნას ისეთი ინსტიტუციური ჩარჩო, რომელიც უზრუნველყოფს დიალოგის დაგენერიკისა და განხორციელების პროცესის წარმართვას ერთიანი სტანდარტით, მონიტორინგისა და შეფასების ერთიანი სისტემით და ფართო საზოგადოებასთან კომუნიკაციის ერთიანი, ინსტიტუციური მიდგომით.

საკარო-პერძო დიალოგის ორგანიზების ეფაკები

მოსამზადებელი ეთაპი

საკითხის მოკვლევის თაობაზე საკარო-კერძო დიალოგის (PPD) ჩატარების აუცილებლობის დადგენა

PPD-ის მოსამზადებელი ფაზის კოორდინატორის განსაზღვრა

სამაგიდე კვლევის ჩატარება, წინასწარ მოსამზადებელი შეხვედრების ორგანიზება, დაინტერესებული მხარეების პოზიციების გაზიარება

რეფორმის/პოლიტიკის საკითხის/საკარონმდებლო ინიციატივის შესახებ საკომუნიკაციო დოკუმენტებისა და წინადადებების სამუშაო ვერსიების მომზადება

PPD-ის მონაწილეთა იდენტიფიცირება, კერძო სექტორის დაინტერესებულ მხარეთა ანალიზი და მათი ჩართულობის მექანიზმების შეკვერება

დაფინანსების საჭიროების განსაზღვრა და დონორთა დახმარების მობილიზება

PPD-ის ინსტიტუციური მანდატის განსაზღვრა, დიალოგის ფორმალიზება საჭიროების შემთხვევაში

მაკორდინირებელი სამდივნოს ფორმირება, ფუნქციებისა და მოვალეობების გადანაწილება

PPD-ის კომუნიკაციის სტრატეგიის/გეგმის მომზადება პროცესის მაქსიმალური დიალოგისა და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფად

PPD-ის ადგომის გეგმის მომზადება, რეფორმის მხარდამჭერი კამპანიების ორგანიზებისა და ფართო საზოგადოებრივი მხარდაჭერის უზრუნველყოფად (საჭიროების შემთხვევაში)

მონიტორინგისა და შეფასების ინდიკატორების განსაზღვრა დიალოგის მიზნების, ამოცანების, აქტივობებისა და მოსალოდნელი შედეგების მიხედვით

პროცესის ეტაპი: საჰარო-პერძო დიალოგის ჩათარება

დიალოგის მონაწილე მხარეთა მონაცემთა ბაზის მომზადება/განახლება

PPD-ის ზოგადი მიზნისა და კონკრეტული თემების განსაზღვრა

PPD-ის მონაწილეთა შერჩევა მიზნობრივი ჯგუფებიდან, ინკლუზიურობის უზრუნველყოფით; საზოგადოებრივ აზრიე ან ცვლილებებზე გავლენის მქონე პირების/ჯგუფების შერჩევა

PPD-ის „ფასილიტატორის“ განსაზღვრა

PPD-ის თემის ლიდერების განსაზღვრა

PPD-ის სტრუქტურაზე შეთანხმება, გაწრო-თემატური სამუშაო ჯგუფების ფორმირება (საჭიროების შემთხვევაში), თითოეული ჯგუფის მონაწილეთა განსაზღვრა, ჯგუფის ლიდერის არჩევა მონაწილეებს შორის, ფორმალიზება (ოქმის შედგენით და წევრებს შორის გაზიარებით)

დიალოგის წარმართვის ზოგადი წესისა და პროცედურის განსაზღვრა; გადაწყვეტილების მიღებისა და კონსენსუსის მიღწევის ფორმებზე შეთანხმება; შეხვედრების სიხშირეზე და ფორმატზე, კომუნიკაციისა და უკუკავშირის მექანიზმებზე შეთანხმება

შეხვედრების დღის წესრიგისა და ოქმების მომზადება, მონაწილეებისთვის გაზიარება, განსახორციელებელ აქტივობებზე დროული რეაგირება და მათი შესრულების კოორდინაცია

საკომუნიკაციო დოკუმენტებისა და რეფორმის წინადადებების მომზადება, მტკიცებულებებზე დაყრდნობით, ეკონომიკური ან სექტორული სარგებლის ჩვენებით

სამოქალაქო სექტორისა და ფართო საზოგადოების ჩართულობა (კომუნიკაციის და/ან ადვოკატირების გეგმების განხორციელება)

აღსრულების ეტაპი: დიალოგის შედეგების მიღწევა და შეფასება

რეფორმის მკაფიო ხედგის ჩამოყალიბება – პოლიტიკის დოკუმენტის, რეკომენდაციების, გზამკვლევების, საკანონმდებლო პაკეტის შემუშავება, სხვა თანმდევი პროცესების განსაზღვრა

საზოგადოების ინფორმირება (საგანმნათლებო პროგრამები, ცნობიერების ამაღლების კამპანიები და სხვ.) PPD-ის შედეგების განსახორციელების ხელშეწყობის მიზნით

PPD-ის ეფექტუალობის შეფასება (მოსამზადებელი ფაზის დროს შემუშავებული მონიტორინგისა და შეფასების სისტემის გამოყენებით)

PPD-ის ანგარიშის მომზადება შედეგების, მიღებული გამოცდილებისა და რეკომენდაციების დეტალური აღწერით (შიდა მომარტინებისთვის)

გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების წახალისება ყველა მონაწილე მხარეს შორის (გარე მონიტორინგის ანგარიშები)

კომუნიკაციის და/ან ადვოკატირების სამოქმედო გეგმის მონიტორინგი და შეფასება, ანგარიშება